

Canadiske landmænd har stor grad af frihed

En dansk landbrugspraktikant i Canada ser mange forskelle og ligheder i forhold til, hvordan man gør i Danmark

Af Lone Vestergaard, LDM

Emil Mose er landbrugspraktikant gennem Travel2Farm programmet

Den specielle dræningsplov i aktion.

Emil Mose er landbrugspraktikant på et landbrug i den canadiske provins Ontario, nærmere betegnet det sydøstlige hjørne ned mod USA, hvor køretiden til New York er en times tid.

Udfordret på den gode måde

Siden han kom til farmen i april efter fuldført landmands- og produktionslederuddannelse på Nordjyllands Landbrugsskole, har han fået lov til at prøve mange ting af.

- Det er ret fedt at være eneste medarbejder på gården, for jeg bliver udfordret på en god måde. Mit engelsk var ret godt, før jeg kom herover, men nu har det taget fart, for alle omkring mig taler jo engelsk, så det bliver bare bedre hele tiden, siger Emil Mose på en videoforbindelse fra Canada.

Han har sine daglige opgave i og omkring stalden, hvor der skal hentes 130 køer til malkning to gange om dagen, ligesom der også skal skræbes sengebåse.

- Jeg har nok en 70:30 eller 60:40 fordeling mellem arbejdet i stalden og markarbejde, men jeg kommer med hele vejen rundt både i og uden for stalden, siger han.

Han oplever også, at der er masser af mulighed for at være med, når der skal laves vedligeholdelse på den betragtelige maskinpark på farmen, der er ejet af tre familier. Forældrene, der stadig ejer stedet, og deres to sønner med hver sin familie med kone og børn. Den ene af sønnerne er driftsleder i stalden, mens den anden står for marken.

- Jeg har sjældent set nogen, der er så god til at skruer i maskiner, og jeg har selv været så meget med, at jeg er gået ned fra 10 til 5 tommelfingre, siger han med et grin.

Opgaver i marken

Egentlig erstatter han en medarbejder, der har været på gården i 27 år, så han oplever en stor grad af tillid og har endnu

til gode at få et nej, når han spørger om at prøve med andre opgaver også:

- Jeg havde ikke så meget erfaring med at køre med skårlægger hjemmefra, men det har jeg fået nu, og jeg får ansvaret for de ting, jeg laver, og det er rart, fortæller han.

Når der ensileres på farmen, foregår det lidt anderledes end man typisk gør i Danmark:

- Første slæt har vi taget ad to-tre gange, alt afhængigt af hvornår det var klart de enkelte steder, og så kommer det i en Harvestore silo, siger han.

Det er ikke den gængse kløvergræs-blanding, der tages til slæt, men en 80:20 lucerne:kløvergræs blanding.

Derudover dyrker man 220 acres (89 ha) med majs til enten helsæd eller modenhed. Den modne majs (high moisture corn) høstes i oktober og kommer direkte i en gastæt silo, hvorfra den går gennem en hammermølle, inden den fodres til køerne. På gården dyrkes også sojabøn-

ner, som sælges hele, og så køber man sojaskråen tilbage til ko-foder, når olien er udvundet. Mineraler købes også, men ellers er man selvforsynende. Det kan lade sig gøre, fordi man har majs som en buffer. Det, der ikke kan være i siloen i gode år, sælges, mens der som regel er nok i mindre gode år.

Anderledes mekanik

Når 2. og 3. slæt høstes, bliver det lavet til haylage, en mellemting mellem hø og ensilage. Den opbevares også i en gastæt silo. Det vil sige, at halvdelen af 1. slæt og hele 3. slæt ryger i ensilagesilo, og at 2. slæt og majs ryger i køresiloer. Det er sjældent, man tager mere end tre slæt.

- Det blæses faktisk op i siloen ved brug af en silage-blower, altså en blæser der blæser grovfoderet op i siloen. Det er jo lidt anderledes, end vi gør i Danmark, siger han.

I det østlige Canada findes stadig mange Harvestore siloer. Mange synes stadig, at mange siloer er tegn på succes. Det svarer lidt til at have en gård med tre skorstene i Danmark!

I den østlige del af Canada er der også overraskelser i undergrunden, hvor man, når der skal drænes, kan komme ud for, at grundfjeldet ligger rigtig højt. Det kan man selvsagt ikke grave i, men man har i stedet en tryklufthammer/-bor på en gravemaskine, som måske kan lave hul i klippen, så vandet kan komme væk:

- Det er også noget af det, der har overrasket mig. Jeg havde ikke lige regnet

Køerne er 3-vejskryds med Montbeliarde, Fleckvieh og VikingRed

med, at der var klipper, hvor der skulle drænes. Grundfjeldet ligger nogle steder 30-50 cm under jordoverfladen, lyder det fra nordjyden.

Man har også en speciel drænings-plov, der, når den er spændt efter den store traktor, ikke laver andet end at nedlægge drænslinger i 90 cm dybde (frostfrit), men det kan betale sig. Forklaringen er, at hvis der skal et specialiseret firma til at klare opgaven, vil de fuld-dræne og have 50-100 acres, de skal over, ellers tager de ikke opgaven.

Mandag til fredag, slut

Han undrer sig over, at det er sådan, det foregår, for i Danmark ville man jo forvente at kunne finde en, der kunne løse opgaven efter aftale med landmanden, og det er lidt det samme, når talen falder på maskinservice:

- Her på gården laver man det meste selv, og det er nok godt nok, for maskinhandleren er der mandag til fredag, 8-16, og sådan er det. Lige gyldigt om det er høst, eller gyllekørsel. Ikke så meget fleksibilitet som vi er vant til derhjemme, konstaterer han.

Det er lidt det samme med maskinstationer - i Canada er man specialist i at køre gylle, og måske kan man også tage slæt, men der skal komme en anden maskinstation til at så for eksempel majs og havre.

- Så her på gården var maskinstationen her i tre dage i oktober for at tømme gylle-lagunen, ellers laver vi det hele selv, fortæller Emil Mose.

En ko er en ko

En af de forskelle, han har lagt mærke til, er, at de canadiske landmænd har langt større frihed og råderum i forhold til, hvor meget staten bestemmer:

- Det har overrasket mig, hvor meget frihed de har i forhold til staten og regler om alt muligt, konstaterer han.

Der er også mange ligheder i forhold til Danmark. Arbejdet med køerne er ikke så forskelligt, og man har madrasser i sengebåsene. Der malkes i en velfungerende 2x8 Westfalia malkestald fra 1994 der blev modificeret med AFI Milk i 2018, hvor køerne også fik transpondere på, så der måles på mælken også. Køerne ligner de danske meget, men der er alligevel lidt forskel:

Harvestore-siloerne er stadig meget brugt i området.

- Her har vi 3-vejskrydsninger, eller Pro-cross, hvor der indgår Montbeliarde, Fleckvieh og VikingRed sammen med besætningens Holstein. Jeg har altid været mest til renrace dyr, men krydsningerne giver 40 liter med omkring 4,20 i fedt, så her i besætningen yder de det samme eller mere end de Holsteins, der er i besætningen, siger han.

I besætningen benyttes også kønsortet sæd til at få de kviekalve, der skal bruges, og så bruges der sæd fra polled Angus til resten. Tyrekalvene kører man selv ned til auktionshuset med, når de er en uge gamle.

Et år mere

Som medarbejder på gården har Emil Mose fået sin egen lejlighed på stedet, og han er på egen kost. Han spiser dog hos de tre familier på skift en dag om ugen, så der bliver snakket om køer og alt mulig andet.

- Jeg har også været til møde i Newmarket nord for Toronto. Det var sammen med nogle andre trainee's, fortæller Emil Mose.

Han faldt i god snak med nogle planteavlere i forbindelse med mødet. De dyrker majs, hvede, soja, havre og hirse til fuglefrø.

- Det lød meget spændende, og vi snakkede godt sammen, så næste år til april, når min kontrakt her udløber, har vi aftalt, at jeg tager op til dem et års tid, fortæller Emil Mose. 🐾